A TANTÁRGY ADATLAPJA

Tanulási zavarok gyógypedagógiája

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Pszichológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (Licensz)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010
1.7. Képzési forma	Távoktatás

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Tanulási zavarok gyógypedagógiája					A tantárgy kódja	**PLX00051**	
2.2. Az előadásokat tartó oktató – Tantárgyfelelős	Dr. Orbán Réka, adjunktus							
2.3. A szemináriumi / laboratóriumi / projekt tevékenységekért felelős oktató – tutor	Dr. Orbán Réka, adjunktus							
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	5	2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	Tartalom	Tantárgy jellege: Kiegészítő (KiT)
							Kötelező jelleg	Választható (VT)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1. Heti óraszám- nappali képzés	**4**	amiből: 3.2. kurzus		**2**		3.3. szeminárium/ labor/ projekt	**2**
3.4. 3.4. Félévi összóraszám: távoktatás	75	amiből: 3.5. SI	33	AI	28	3.6. AT (8) + TC (20) + AA (0)	28
Az egyéni tanulási (SI) és önképzésre szánt (AI) idő leosztása:							19
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (AI)							4
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás							3
3.5.3. Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása							10
3.5.4. Tutorálás (szakmai tanácsadás)							1
3.5.5.Vizsgák							1
3.5.6. Egyéb tevékenységek							

3.7. Az egyéni tanulás (SI) és az önképzési tevékenységek (AI) teljes óraszáma	19
3.8. A félév össz-óraszáma	75
3.9. Kreditszám	3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	BBTE elearning felülete (MsTeams)
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Microsoft Teams, SPPS (PSPP) szoftver, projektor

6. Kompetenciák

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák[1]

Szakmai/kulcs-kompetenciák	(Cfct1) A pszichológia területének alapvető fogalmainak alkalmazása a pszichológus–ügyfél kapcsolat keretében az igények azonosítása, a szerződés/feladatok tisztázása és a célok meghatározása érdekében (RAI), felügyelet mellett (az ügyfelek lehetnek egyének, csoportok, szervezetek, közösségek vagy társadalmak, különböző kontextusokban/helyzetekben). (Cfct2) Egy pszichológiai kutatási/értékelési/beavatkozási folyamat megtervezése és megvalósítása, releváns értékelések, beavatkozások vagy termékek/szolgáltatások tervezésén keresztül (RAI), az ügyfelek igényeihez és a kontextushoz/helyzetekhez, valamint a közösen meghatározott célokhoz igazítva, felügyelet mellett (az ügyfelek lehetnek egyének, csoportok, szervezetek, közösségek vagy társadalmak).
Transzverzális kompetenciák	(CF1) A pszichológia területére jellemző értékválasztásokon alapuló szakmai etikai elvek és normák alkalmazása a pszichológiai magatartás során (RAI) az etikai elvek ismerete és operacionalizálása révén, valamint az etikai dilemmák és a szakmai normáktól való eltérések felismerése és kezelése által a szakmai gyakorlatban és kutatásban, megfelelő döntéshozatali és minőségirányítási megközelítés alkalmazásával, szakmai felügyelet mellett. (CF4) Kreatív-innovatív magatartás kialakítása a pszichológia mint tudomány területén (RAI) állandó kritikai reflexióra épülő, empirikus bizonyítékokkal alátámasztott pszichológiai gyakorlat révén, valamint a kutatások kreatív alkalmazására és lebonyolítására való képesség fejlesztésével a gyakorlat irányítására és annak folyamatainak megértésére, szakmai felügyelet mellett.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató: (Cfct1) d) képes megkülönböztetni a pszichológiai kutatásban és gyakorlatban alkalmazott főbb módszertanokat; (Cfct2) a) elmagyarázza a pszichológiai fogalmak operacionalizálásának folyamatában fontos pszichometriai elemeket.
Képességek	A hallgató képes arra, hogy: (CF1) a) alkalmazza az etikai elveket és szakmai normákat a pszichológiai értékelés folyamatában, validált eljárások és eszközök használatával, a szakterület képviseletére jogosult szakmai szervezetek által meghatározott előírások és irányelvek szerint. (CF4) a) kutatási terv megalkotásakor – felügyelet mellett – olyan ismeretszerzést célzó kérdéseket fogalmazzon meg, amelyek összhangban állnak a megtanult elméletekkel.
Felelősség és önállóság	A hallgató: (Cfct2) a) empirikusan megalapozott pszichológiai értékeléseket, beavatkozásokat és diagnózisokat alkalmaz, bizonyítékokon alapuló kritériumok szerint, a pszichológiai szolgáltatások igénybe vevőivel való interakció során, szakmai felügyelet mellett. (CF4) b) élénk érdeklődést tanúsít a tudományos szigor iránt a pszichológiai problémák kreatív-innovatív megközelítésében, amely egy adott szakterületi kutatási folyamatban jelenik meg.

[1] Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A szakterület és a szakterület alapfogalmainak, elméleteinek és módszereinek ismerete és megértése; azok megfelelő alkalmazása a szakmai kommunikációban. Alapismeretek használata a szakterülethez kapcsolódó különféle fogalmak, helyzetek, folyamatok, projektek stb. magyarázatára és értelmezésére. Alapelvek és módszerek alkalmazása a szakterületre jellemző, jól meghatározott problémák/helyzetek megoldására, minősített segítségnyújtás mellett. Standard értékelési kritériumok és módszerek megfelelő alkalmazása a folyamatok, programok, projektek, koncepciók, módszerek és elméletek minőségének, előnyeinek és korlátainak felmérésére. Szakmai projektek kidolgozása a szakterületen bevett elvek és módszerek felhasználásával.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az információk minőségének és a használt fogalmak hierarchiájának értékelése a terjedelem, a kiterjedés és a definíció függvényében, de a kontextus igényeitől is függően. Tények és elméletek magyarázata és értelmezése a gyógypedagógiai pszichológia területéről származó alapvető ismeretek, valamint önállóan szerzett megfigyelések és információk felhasználásával. Problémás helyzetek megoldása a megoldások és/vagy alternatívák többszörös elemzése és értékelése alapján, a sztereotip forgatókönyvek elkerülése mellett. A pszichológiai értékelésre (egyéni, csoportos és szervezeti) jellemző fogalmak, módszerek és eszközök megfelelő használata a szakmai kommunikációban. A pszichológiai vizsgálat eredményeinek és a gyógypedagógiai pszichológia területén alkalmazott speciális pszichológiai beavatkozások (pszichológiai és szakmai tanácsadás, nevelési tanácsadás, családkonzultáció) értelmezési módjainak magyarázata

8. A tantárgy tartalma

8.1 **AI, SI**	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A tanulási zavarok gyógypedagógiájának területe	Egyéni munka, csoportmunka	
A tanulási zavarok elméletei	Egyéni munka, csoportmunka	
A tanulási zavarra való veszélyeztetettség felmérése	Egyéni munka, csoportmunka	
A tanulási zavaros gyermek szociális és emocionális sajátosságai, motivációja	Egyéni munka, csoportmunka	
A tanulási zavaros gyermek az iskolában: kognitív sajátosságai	Egyéni munka, csoportmunka	
A tanulási zavaros gyermek szülei, családja	Egyéni munka, csoportmunka	
A tanulási zavarok megelőzése	Egyéni munka, csoportmunka	
A diszlexia	Egyéni munka, csoportmunka	
A diszgráfia	Egyéni munka, csoportmunka	
A diszkalkulia	Egyéni munka, csoportmunka	
NTZ (nonverbális tanulási zavarok)	Egyéni munka, csoportmunka	
ADHD és tanulási zavar kapcsolata	Egyéni munka, csoportmunka	
Tanulási zavarok a felsőoktatásban, a felnőttkorban	Gyakorlati tevékenység	
A tanulási zavarokhoz társuló másodlagos tünetek	Gyakorlati tevékenység	

Könyvészet

Orbán, R. (2024). Gyógypedagógiai alapismeretek, *Tanulmányi útmutató*

(ApsyA), A. P. (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mintal Disorders (V. ed.)* . Washington DC: American Psychiatric Association.

Knight, C. (2018). What is dyslexia? An exploration of the relationship between teachers' understandings of dyslexia and their training experiences. *Dyslexia,* 24(3), . https://doi.org/, 24(3), 207–219. doi:10.1002/dys.1593

Liu, S., Liu, D., Pan, Z., & Xu, Z. (2018). The association between reading abilities and visual-spatial attention in Hong Kong Chinese children. *Dyslexia,* 24(3), 263–275. doi:10.1002/dys.1584

Livingston, E., Siegel, L., & Ribary, U. (2018). Developmental dyslexia: emotional impact and consequences. Australian *Journal of Learning Difficulties*, 23(2), 107–135. doi:10.1080/19404158.2018.1479975

Papadopoulos, T., Parrila, R. K., Kirby, J. R. (2015*). Cognition, Intelligence, and Achievement*, Academic press, UK, USA

Roembke , T., Hazeltine, E., Reed, D., & Mcmurray, B. (2019). Automaticity of Word Recognition Is a Unique Predictor of Reading Fluency in Middle-School Students . *Journal of Educational Psychology*, 111(2), 314–330. doi:10.1037/edu0000279

Tong, X., McBride, C., Shu, H., & Ho, C. (2018). Reading Comprehension Difficulties in Chinese–English Bilingual Children. Dyslexia, 24(1), 59-83. doi:10.1002/dys.1566

Ukrainetz , T. (2019). Sketch and Speak: An Expository Intervention Using Note-Taking and Oral Practice for Children With Language-Related Learning Disabilities. Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 50, 53–71. doi:10.1044/2018_LSHSS-18-0047

Wang, X., Georhiou, G., & Tavouktsoglou, A. (2018). Do Chinese Children with Math Difficulties Have a Deficit in Executive Functions? Frontiers in Psychology, 9, 1-11. doi:10.3389/fpsyg.2018.00906

Yusuf, Q., Jusoh, Z., & Yusuf, Y. (2019). Cooperative Learning Strategies to Enhance Writing Skills among Second Language Learners. International Journal of Instruction, 12(1), 1399-1412. doi:10.29333/iji.2019.12189a

Zhang, L. (2018). Metacognitive and Cognitive Strategy Use in Reading Comprehension. Singapore: Springer.

8.2. **AT**	Didaktikai-tanulási módszerek	Megjegyzések
Elméleti megközelítések, jellemzők	Gyakorlati tevékenység	
Diagnosztikai és beavatkozási lehetőségek	Gyakorlati tevékenység	

Könyvészet

Bartelet, D., Ansari, D., Vaessenc, A., Blomert, L. (2014). Cognitive subtypes of mathematics learning difficulties in primary education. *Research in Developmental Disabilities*, 35, 657–670.

Fazakasné Fenyvesi M., Józsa K., Nagy J., Vidákovich T. (2007). *DIFER Programcsomag*, Mozaik kiadó, Szeged.

Fernandes, A (2005). *Learning by doing* The World Bank, Washington USA

García, P., & Lind, P. (2018). *Reading Achievement and Motivation in Boys and Girls* . Springer. doi:10.1007/978-3-319-75948-7

Georgiou, G., Hirvonen, R., Manolitsis, G., & Nurmi, J. (2017). Cross-lagged relations between teacher and parent ratings of children's task avoidance and different literacy skills. *British Journal of Educational Psychology, 87*(3), 438–455. doi:10.1111/bjep.12158

Hebert, M., Kearns, D. M., Hayes, J. B., Bazis, P., & Coopera, S. (2018). Why Children With Dyslexia Struggle With Writing and How to Help Them. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 49*, 843–863. doi:10.1044/2018_LSHSS-DYSLC-18-0024

Jamshidifarsani, H., Garbaya, S., Lim, T., Blazevi, P., & Ritchie, J. (2019). Technology-based reading intervention programs for elementary grades : An analytical review. *Computers & Education, 128*, 427–451. doi:10.1016/j.compedu.2018.10.003

Juhász Á. (2007, szerk.). *Logopédiai vizsgálatok készikönyve.* Logopédia Kiadó,Budapest.

Marosits I.-né (1994). *DPT* tesztcsomag, Logo Press, Budapest

8.3. **TC**	Információ átadási módszerek	Megjegyzések
Évközi feladat: Reaction paper	Interaktív feladatok, MS Teams	

Könyvészet

Bartelet, D., Ansari, D., Vaessenc, A., Blomert, L. (2014). Cognitive subtypes of mathematics learning difficulties in primary education. *Research in Developmental Disabilities*, 35, 657–670.

Fazakasné Fenyvesi M., Józsa K., Nagy J., Vidákovich T. (2007). *DIFER Programcsomag*, Mozaik kiadó, Szeged.

Fernandes, A (2005). *Learning by doing* The World Bank, Washington USA

García, P., & Lind, P. (2018). *Reading Achievement and Motivation in Boys and Girls* . Springer. doi:10.1007/978-3-319-75948-7

Georgiou, G., Hirvonen, R., Manolitsis, G., & Nurmi, J. (2017). Cross-lagged relations between teacher and parent ratings of children's task avoidance and different literacy skills. *British Journal of Educational Psychology, 87*(3), 438–455. doi:10.1111/bjep.12158

Hebert, M., Kearns, D. M., Hayes, J. B., Bazis, P., & Coopera, S. (2018). Why Children With Dyslexia Struggle With Writing and How to Help Them. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 49*, 843–863. doi:10.1044/2018_LSHSS-DYSLC-18-0024

Jamshidifarsani, H., Garbaya, S., Lim, T., Blazevi, P., & Ritchie, J. (2019). Technology-based reading intervention programs for elementary grades : An analytical review. *Computers & Education, 128*, 427–451. doi:10.1016/j.compedu.2018.10.003

Juhász Á. (2007, szerk.). *Logopédiai vizsgálatok készikönyve.* Logopédia Kiadó,Budapest.

Marosits I.-né (1994). *DPT* tesztcsomag, Logo Press, Budapest

8.4. **AA**	Didaktikai-tanulási módszerek	Megjegyzések
-		

Könyvészet

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Az előadás- és szemináriumi témák a szakterület alap- és alkalmazott kutatásának aktuális kérdéseit érintik, feldolgozásuk pedig a legfrissebb szakirodalmi eredményekre épül. A tantárgy tematikája továbbá lefedi a pszichológia és a pszichopedagógia alkalmazásai szempontjából releváns alapfogalmakat, amelyek megfelelnek a munkaerőpiac elvárásainak és a szakmai közösség sztenderdjeinek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 AI, SI	a tananyag elemzésének és szintetizálásának képessége	portfólió	50%
10.5 TC /AA	Ismeretek megértése gyakorlati alkalmazása	Félév közbeni felmérés	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Amennyiben a 10.4-es pontban a hallgató nem éri el az elégséges (5,00) osztályzatot, a vizsgát nem tekintik teljesítettnek, még akkor sem, ha a 10.5-ös pontban meghatározott tevékenységeket teljesítette. Kontaktóráról maximum egy (igazolt vagy igazolatlan) hiányzás megengedett. A hallgató jelenlétének elmulasztása az oktatási tevékenységeken az adott vizsgaszesszióból való kizárást vonja maga után (lásd az ECTS szabályzatot). Azok a hallgatók, akik a normál vizsgaidőszakon túli vizsgákra (nyitott vizsgaidőszak, pótvizsga, lezáró vizsgaidőszak) jelentkeznek, kötelesek teljesíteni minden olyan követelményt, amely az adott félév során előírásra került (jelenlét az egyes tevékenységeken, részvizsgák, házi feladatok, projektek stb.). Minden plagizált, lemásolt vagy egyező dolgozat, valamint bármilyen jellegű másolás, együttműködés vagy „inspiráció” csalásnak minősül, amely esetben az érintett hallgató(k) 1,00 (egy) osztályzatot kap(nak). A vizsga csalással történő teljesítése a tanulmányokból való kizárással (elutasítással) jár.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)[2]

	A fenntartható fejlődés ikonja

Kitöltés időpontja:
2026.04.22

Tantárgyfelelős:

Dr. Orbán Réka adjunktus

Tantárgytutor:

Dr. Orbán Réka, adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2026.04.25

Távoktatás felelős:

Dr. Kanyaro Kinga, adjunktus

[2] Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az *SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban* történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „*Nem alkalmazható*”.